

"Македонци! Еј Македонци! Царот ќе ви зборува, ќе зборува вашиот цар Александар, оној кој го прогласивте за Бог, оној кој го освојуваше светот за вас, Македонци мои, најмили. Ех, Македонци мои што сторивте, колку останавте, каде сте, што сте, каде одите?... Простете ми што го освојував светот, што се прогласив за Бог, што ве раселував по туѓините, што ве обединував со други, што сега ја носите клетвата која ја започна царот ваш Александар, простете ми!... Прости ми Боже, прости ми што се дрзнав да бидам повеќе отколку што може еден земен човек да понесе, прости ми, прости ми на моите Македонци, не дозволувај да не сотрат, да не потоморат, да исчезнеме, да не снема не дозволувај! Доволно плати македонскиот народ! Преплативме! Изгинавме! Нè парчосаа! Нè дробосаа! Нè севгаросаа! Нè јаремосаа! Станавме слуги! Предавници! Клетници! Недостојни да не има и да го носиме древното и свето име, останавме грст, онаму - оваму по некој со истото величие како тебе. За показ како од освојувачи

на светот останавме парче нива, парче планина, парче река парче од човека! Боже Господе, мајко Земјо, небо и ѕвезди и ти водо, ве молам, ве колнам, застанете со потоморувањето. Доста беше! Господе доволно беше! Доволно плаќаше македонскиот народ..., за Александар, за царот! Плативме и преплативме! Или сакаш Боже да исчезнеме, да не снема, да не однесе ветрот на историјата во заборав, во минато свршено време, да не нема? Тоа ли го сакаш Господе Боже? Тоа ли е крајната точка на македонскиот народ? Тоа ли ни го спремаш? Македонци! Царот ваш Александар ќе ви зборува, за да не заборавите кои сте и што сте, чии сте, чии сакаат да бидете, што сакаат да ве сторат! Македонци, сетете се кои сте и што сте, што бевте и што сакаат да бидете, станете заради кутлето, заради македонскиот цар Филип, татко ми мој, заради царот ваш Александар, станете бидете горди, бидете величие, бидете Македонци!"

(Монолозите на Александар Македонски од претставата "Зајдисонце" на Тихомир Стојановски)

ОТКАКО СИ "ЗАБИЈА НОЖ В ГРБ", СЕ ОБЕДИНИЈА - ДО КОГА!

Пишува: Жаклина МИТЕВСКА

Тешка била македонската судбина, но уште потешка сме ја правеле ние самите Македонци. Брат со брат да се мрази, брат на брат да му забива нож в грб, за денар повеќе брат-брата да убива! Неединственоста и алчност - кој да биде "комита", а кој "војвода" нè доведе до ова дереце. За "вреќа брашно" си ја продадовме душата и нацијата. Така ли ја браниме честа на македонските револуционери? Малку ли беше тоа што пет века бевме под османлиско ропство? Малку ли ни беа сите досегашни војни и поделби? Сè уште ли сакаме некој да не дели и да си игра со оваа македонска земја.

Е, мој народе, доста е од тие ваши меѓусебни караници и делби. Еднаш засе-

когаш ставете крај и обединете се, зашто само така ќе им се спротивставите на шовинистичките интереси на непријателите. Ако веќе формиравте куп здруженија за да се борите за правата на Македонците, тогаш исполнете ја својата цел. Наместо куп хартии, декларации и теоретски објаснувања за тоа што треба да се направи, дајте конкретни резултати. Сепак, искуството покажува дека политиката длабоко е навлезена и во овие граѓански здруженија, кои станаа сателити на политичките партии. А од наводната борба за човекови права произлезе само борбата да се стане нивен водач и да се соберат што повеќе финансиски средства. Видовме сè, освен тоа што навистина требаше да го видиме! Меѓусебни препукувања и лепење етикети кој водач на која партија е близок, но не видовме вистинска валоризација на финансиските средства, или поточно прво се крваше "бука" и

се кажуваше кој и што ќе прави, а потоа доцна немаше ништо од ветеното.

ЗОШТО ДЕЛБИ?

Зошто поделби? Ако сите работат за иста цел - македонското прашање и македонската кауза, нели ќе биде подобро да се обединат? Дали постојат поради некоја друга цел - лична корист, а не заради таа за што се формирани? Всушност, тоа е трагедијата која го следи Македонецот низ вековите! Постојано се потпаѓа под разни влијанија, а како се менува власта така се будат и заспаните македонски здруженија. Сепак, и не е толку важно прашањето кој колку пари "испрал" и во кое време, поважно е тоа што овие здруженија не направија ништо за македонската кауза. Да бевме единствени немаше да ни се случи ова што сега се случува не само во Маке-

ИЈА НА ЗДРУЖЕНИЈАТА НА ЕГЕЈЦИТЕ

КООРДИНАТИВНОТО ТЕЛО БЕШЕ ФОРМИРАНО, НО ОСТАНА СРАМОТ ЗАШТО МАКЕДОНЦИТЕ ЕГЕЈЦИ СО СВОЕТО ОДНЕСУВАЊЕ ГО ЗАСЕНИЈА ПРИСУСТВОТО НА ГОСТИТЕ ОД ГРЦИЈА

донија, туку и во останатите земји каде живеат Македонците. Ќе се освестат ли овие Македонци, кои се нарекуваат борци за права, или и натаму ќе си забиваат секири во грб, односно ќе си подметнуваат едни на други? Ќе имаат ли сила и разум да се почитуваат меѓусебно, или ќе останат вечни најголеми непријатели? Всушност, каде и да се населиле Македонците тие со себе ја понеле оваа негативна карактеристика - да потпаѓаат под разни влијанија, а при тоа свесно или несвесно да забораваат дека само единствени ќе успеат да го добијат тоа што го бараат. Така е и во Пиринска Македонија со ОМО "Илинден Пирин", ОМО "Илинден", така е и во Србија, така е и со црковните општини на Македонците во светот. Тие од "спротивната страна" многу добро го осознале карактерот на Македонецот и многу добро ја спроведуваат тактиката раздели - па владеј!

Во целата оваа трагедија, добро е тоа што сепак имаше некои обиди за обединување, иако тие беа неуспешни, односно идеите пропаѓаа уште не почнаа. Малку недостасуваше истото да се случи и со Конференцијата на Егејците во Битола, поконкретно да пропадне идејата за формирање Координативно тело кое ќе ги обединува нивните здруженија. За жал, повторно проработија егоизмот и македонската суета, кој да седне во неговото работно претседателство, потоа кој да ги координира активностите на здруженијата кои, патем речено, преку ноќ се намножија. Едни од нив се во Сојузот, други се во Заедницата, трети дејствуваат самостојно, не им се допаѓа политиката ниту на едните, ниту на другите, па решиле сами да опстојуваат и да се борат за, како што велат, "егејското прашање". Сакаат да твораат по свое. Па, наместо заеднички настап и смирување на страстите, следуваше петчасовна жолчна расправа.

"Немојте да ги остриете секирите и да се напаѓате. Само здружени можеме да ја натераме Европа да ги признае масовните гробници во Егејска Македони-

ја, во кои лежат Македонци, а ни спомен-плоча не можеме да им поставиме, зашто другиот ден ја кршат. Оваа историја се премолчува и се зборува само за гробниците во Босна и во Србија", посочи Евдокија Фотева, некогашната партизанка во Граѓанската војна во Грција.

Но, ретко кој го испочитува нејзиното барање.

ОБИД

"Идејата не е нова, различни луѓе од овој состав и надвор од него многу поодамна ја покренувале, истакнувале иницијативи, организирале разговори, трибини, за да се дојде до координирана активност на здруженијата, бидејќи иако поединечното дејствување има голема предност, сепак во дадени моменти, ако тоа е некоординирано, прави значителни штети на општото движење на борбата за остварување на овие права. Гледате што сè се случува во светот, во нашава држава, во опкружувањето, со процесот на глобализација на решавањето на политичките, економските и особено на организационите прашања на државите, гледате какви големи конгломерати на држави се создаваат во Европа, во Азија, во Јужна Америка, каква обединувачка политика водат одредени политички партии кои имаат идеологија блиска по своите цели, дострели... Според тоа, ние Македонците од Егејскиот дел на Македонија, со нашите луѓе кои живеат во Егејска, во Пиринска Македонија, и во други делови кои се дел од етничкиот простор на Македонија, не можеме да дејствуваме разединето и по 60 години да не знаеме што сме постигнале. Колку ние како обединети ќе постигнеме, исто така, е отворено прашање, но сите претпоставки се дека може да се постигне многу повеќе отколку што ќе се добие поединечно. Ние сè уште не сме во фазата на обединување, туку ова е координација на работата. Подготвивме нацрт-документ, некоја почетна стратегија, мора да се направат компромиси. Кои се можните

членови на оваа Конференција - регистрирани здруженија, асоцијации, одбори, нерегистрирани здруженија, компромисот е да се опфатат сите, на сите да им се даде можност да го дадат својот придонес во целите кои сакаме да се постигнат. Да ги сопремене сите внатрешни немири, заради една или друга причина. Не само ние, туку и луѓе од пред 20-30-50 години работеле и ќе работат да се сретнеме на една обединувачка платформа на активности. Со големо задоволство ќе прифатам било каква комбинација на решенија, кои ќе обезбедат сите наши организирани структури, независно од нивниот правен статус во моментот, да бидат опфатени со активностите", истакна Методија Тошевски, претседавач на Конференцијата, а подоцна избран за претседател на Координативното тело, кое какво-такво беше формирано.

Имаше и такви Македонци, кои ја напуштија Конференцијата. Сепак, остана срамот зашто овие Македонци со своето однесување се обрукаа и го засенија присуството на гостите Македонци од Грција. На крај проработи свеста, па учесниците на Конференцијата кажаа збор-два и за Македонците во Грција и за односите со оваа соседна земја. Беше потенцирано дека мора да се направи сериозен напор за поврзување со соседните здруженија во Грција, во Бугарија, во Албанија, во кои не членуваат само Македонци, туку и други кои имаат исти проблеми во однос на своите права во матичните земји. Беше упатен и повик до македонските власти да не се воздржуваат во поставувањето на прашањата за Македонците, независно дали ќе ги упатуваат до Грција, до Европа или до било кое меѓународно ниво.

Беше усвоена и Резолуција, која ќе биде испратена до Европскиот парламент и до Португалија - земја која сега претседава со ЕУ, во која бараат да се осуди Грција поради негаторскиот однос кон Македонија, но и да се укинат расистичките закони и слободно да можат да се вратат протераните Македонци.